

Beatrice in Amsterdam

niet zonder. Dit is haar genieten. Leven is toch ook dromen. Dromen is toch ook leven. Zo is kunst toch bedoeld. Ze loopt weer verder, fantaseert verder.

Of? Nee, misschien deze keer kiezen voor film. Verdient deze glorieuze ochtend film? Géén tekst, géén voice-over, alleen beeld en muziek? Altijd weer die vraag. Welke kunst overwint? Vandaag dus film. Maar wie dan, welke regisseur? Gastón Duprat, of Paolo Sorrentino. Sorrentino dan maar. Die kan dit, hij bewees het met *'La grande Bellezza'*. Dit keer geen Rome, maar Amsterdam. En zij maar slenteren, blijven rondlopen in die film, vrolijk, langs de lentegracht, met haar hoedje en Captain Baines op haar schouder, af en toe verleidelijk lachend naar de camera, of peinzend, een close up diep in haar ogen zodat duidelijk is dat er nog veel zal volgen, dat het onstuimig stuift in haar hersenmassa. Weer moet zij lachen, om zichzelf. Dagdromen, haar dagdromen, die wil ze nooit verliezen. Slenteren door de stad en dagdromen, het is een onmisbaar onderdeel van haar leven, elke dag weer, het zijn haar dierbaarste uren. En praten met Anna, ze zou niet kunnen zonder.

Beatrice kwam acht jaar geleden naar Amsterdam voor haar studie. Velen raadden het haar af. Niet haar oma. Ze aardt naar haar oma, dat wil ze ook. Haar vader had een duidelijke mening, zoals altijd. 'Kunstgeschiedenis, geen droog brood mee te verdienen. Daar ben jij veel te slim voor, mijn lieve Bea.' En hij bleef maar zeuren, zoals hij haar hele pubertijd had gezeurd. Een man zonder fantasie, kortaangebonden, wel afgestudeerd maar geen intellectueel, gelovig, Ridder van het heilige Graf, geen durf, geen nieuwsgierigheid, geen ups, geen downs. Hij vertegenwoordigde alles wat zij niet wilde. 'Doe iets nuttigs, er is zoveel ellende op de wereld. Vergeet het. Pathetisch! Jij dweept met kunst. Niemand neemt je straks nog serieus.' Ze nam het zich voor, deze ouders zouden geen lange schaduw over haar leven werpen. En het werd een succes, twee studies deed ze, kunstgeschiedenis en vergelijkende literatuurwetenschappen. Ze genoot ervan, haalde elk tentamen de eerste keer, met hoge cijfers. De relatie met haar ouders bekoelde. Ze leefden in andere cirkels, cirkels die nooit meer zouden samenvallen, cirkels die elkaar afstoten – dat moest ook, vond zij, want meer botsingen zouden ernstige schade tot gevolg hebben. De enige die zij wel miste was haar overleden oma. Die had het wel begrepen: 'Jou lukt het wel meisje, jij hebt talent voor het leven, doorgaan, denk erom, altijd doorgaan!' Na het afstuderen wilde zij niet weg uit Amsterdam, kon de stad niet missen, was verslingerd aan het vak, hield van die paar goede vrienden, en van haar kroeg,

haar habitat, haar vrijplaats, en die van Anna: De Arcade. Ze kreeg een tijdelijke aanstelling aan de universiteit, kon verder, verder met haar grote avontuur.

2.

Ze kwam er bijna dagelijks, en nog steeds, bij Brasserie en biercafé De Arcade, populair bij de docenten van de faculteit, schrijvers, kunstenaars, bohemien. Vroeger was het een grand café en minitheater. Het art-deco interieur met de houten lambriseringen, de vele gietijzeren ornamenten, de her en der verspreide pilaren, de kroonluchters en de immens lange houten bar met een patina van ouderdom met daarachter de hoge spiegels geeft het die speciale sfeer. De lunch of het eenvoudige diner worden geserveerd op de hoge tafels langs de wanden en zomers buiten op het kleine terras aan de gracht. Haar favoriete plaats is aan de leestafel, bij voorkeur in het midden zodat ze niets of niemand hoeft te missen. Daar hing zij rond, altijd, al jaren – las kranten, tijdschriften, boeken, studeerde er, speelde schaak, discussieerde, at er, flirtte, viel erin slaap, werd wel eens verliefd, huilde er, en maakte er wilde plannen. Daar leerde zij veel, heel veel. Ook drinken, maar matig, anders, zo weet ze, wordt ze zwijgzaam, te veel in zichzelf gekeerd. Hier besprak zij de colleges, becommentarieerde nieuwe films, boeken, tentoonstellingen, recensies. In het verleden liet zij zich nog wel eens opfokken door weer zo'n *would-be* bohemien. Die zijn er ook in De Arcade. Nu kiest ze haar gesprekpartners zorgvuldiger. Je komt in dit vak veel stompzinnigheid tegen, lieden met veel pose en weinig inhoud, ook op de universiteit. Te vaak moet je luisteren naar onzin, onzin van lieden die niets voorstellen, die tot diep in de nacht vaak meegeleurd door alcohol of cocaïne hun persoonlijke visie op literatuur en kunst blijven verkopen. In De Arcade is dat makkelijker dan op de universiteit, zo'n discussie, je draait je gewoon om en gaat op zoek naar iemand die het wel begrijpt. Want ze zijn er wel, echte kunstliefhebbers, kunstkenners, integer, gepassioneerd. Zij ontmoette er velen, ook geëngageerde docenten met liefde voor al dat moois. Hoe anders zou het zijn geweest als zij als eerstejaarsstudent De Arcade niet had ontdekt? Vooral daar was de verslaving ontstaan, niet alleen tijdens de colleges, in de bibliotheek, in al die musea, en op haar kamer wegdoken in weer een boek. De Arcade was vanaf de eerste dag haar toevluchtsoord. De jaren gleden er als vanzelf voorbij, en de roep van het vak,

Beatrice in Amsterdam

van de kunst, werd alleen maar sterker. Er waren ook bij haar wel gebeurtenissen die iemands leven kunnen ontregelen, zoals het mislukken van een relatie, of het overlijden van haar vader, maar dat deed haar niet, het overkwam haar, en alles ging verder. De intimiteit van De Arcade was onmisbaar geworden, daar gebeurde het, daar werd het steeds beter. Veel meer in haar leven was er niet, en is er niet, zo weet zij. Kunstmin, dat is het, zo is zij het in haar gedachten gaan noemen. Misschien een te mooi woord voor een verslaving. Haar ontdekkingsreis zal nooit ophouden, zo heeft zij besloten. Er is zoveel wat mooi is, werkelijk de moeite waard. Waarom zien anderen dat niet, laten zij dat aan zich voorbijgaan? In haar queeste hoeft zij niet te ontdekken wat het mooist is, zoekt niet het perfecte kunstwerk. Nee, het gaat om alles. Alles wat haar belangstelling vangt wil zij zien, horen, lezen, beleven – alles: meer romans, concerten, films, tentoonstellingen.

Begenadigd is zij, door die liefde voor schoonheid, vind zij zelf. Is het pathetisch? Het zal wel. *Who cares?* Niemand schrijft Beatrice iets voor. Het is haar keuze. Alleen Anna, haar beste vriendin, weet dit, van die kunstmin. Bijna dagelijks zien ze elkaar in De Arcade, alles delen zij, alles is bespreekbaar. Met anderen praten over haar kunstmin doet ze niet, is te riskant. Het zal worden afgedaan als aanmatigend, aanstellerig, gedweep van een dolende ziel. Professor Pistorius, haar baas, die weet het, misschien, zal het vermoeden, zo denkt zij, zo hoopt zij. Kunst is ook zijn levenselixer, dat moet wel. Anna begrijpt het wel, maar heeft haar ook gewaarschuwd voor die onverzadigbaarheid. Is het monomaan? Komt er ooit een moment van spijt omdat andere kansen niet werden benut? Het werd een felle discussie, met een tweede fles wijn, over zelfverloochening, opportunisme, opsluiting in burgerlijke lafheid. Zij won, niet Anna. Het is haar leven, haar avontuur, haar zoektocht, haar zelf gecreëerde ideeënwereld.

‘Ik blijf genieten van mijn eigen labyrint. Toen ik begon met mijn studie was het alsof ik een roman binnenliep. Die roman ga ik niet meer verlaten.’

Toen zij op die mooie lentedag De Arcade binnenkwam stond Ivo achter de bar, zoals altijd, al jaren, groot, breed, blond, met die kenmerkende neus met een stoere kromming. Op de achtergrond klonk Stan Getz. Ivo opent tegen lunchtijd en sluit af diep in de nacht, elke dag, zeven dagen per week. Hij is belezen, zegt zelf ook te schrijven maar daar heeft ze nog nooit iets van gezien.